

Enquête Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026

Inleiding en doel

Op 18 maart 2026 waren er verkiezingen voor de gemeenteraad. Aan de verkiezingen is van tevoren op allerlei manieren aandacht besteed. Zo waren er borden op straat, is er een verkiezingskrant verspreid en zijn politieke partijen de straat opgegaan om met mensen te praten. Ook waren er andere uitingen beschikbaar om mensen te helpen hun mening te vormen, zoals tv-programma's, een online stemwijzer en dergelijke.

De gemeente Purmerend wil graag meer inzicht krijgen in wat mensen beweegt om te gaan stemmen. Daarbij is er specifieke interesse in de jongere leeftijdsgroep. In maart 2026, direct na de verkiezingen, zijn daarom een paar vragen over de verkiezingen gesteld aan het Purmerendse internetpanel.

Vragen

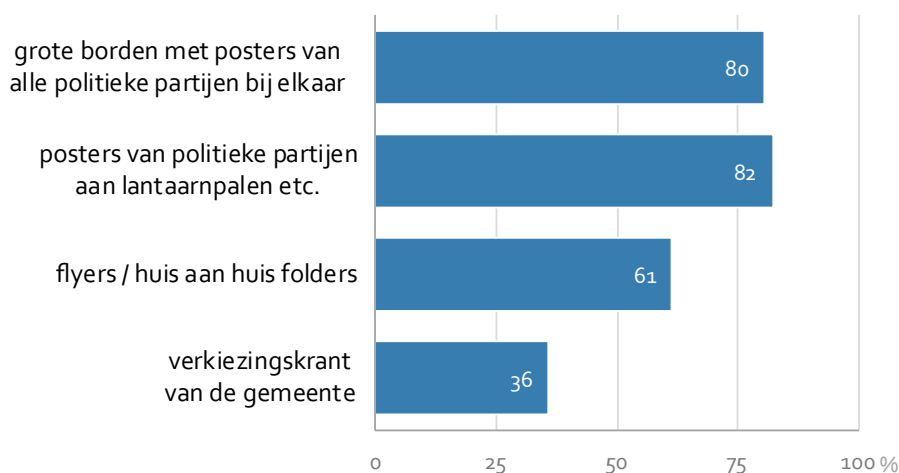
1. Welke uitingen rondom de gemeenteraadsverkiezingen (grote borden, posters e.d.) men heeft gezien?
2. Welke dingen (zoals tv programma's gezien, social media gevolgd) heeft men gedaan, gezien of meegemaakt rondom deze gemeenteraadsverkiezingen?
3. Is men door 1 of meer van deze zaken beïnvloed om al dan niet te gaan stemmen?
 - a. En zo ja welke? *Dit was een open vraag.*

1. Uitingen die men heeft gezien

De meeste mensen hebben 1 of meer van de 4 genoemde uitingen gezien. 4% heeft er geen een gezien of weet het niet meer.

Uitingen die men heeft gezien rond de verkiezingen

De grote borden met posters van alle politieke partijen bij elkaar en de posters van politieke partijen zijn door circa 8 op de 10 inwoners gezien. Er is hierin nauwelijks verschil naar leeftijd.

Flyers en huis aan huis folders met informatie over de verkiezingen zijn door 6 op de 10 inwoners gezien. Inwoners jonger dan 40 jaar hebben deze minder vaak gezien, circa de helft van hen.

Ruim een derde heeft de verkiezingskrant gezien. Deze is huis- aan- huis verspreid. Vooral de 65-plussers hebben de krant gezien, bijna de helft van hen. Bij de drie jongste leeftijdsgroepen is het bereik van de verkiezingskrant veel lager; respectievelijk 21% (18-24), 19% (25-29) en 27% (30-39 jaar)-heeft deze gezien. Vanwege het lage aantal respondenten is deze uitkomst indicatief.

2. Welke dingen heeft men gedaan, gezien of meegemaakt

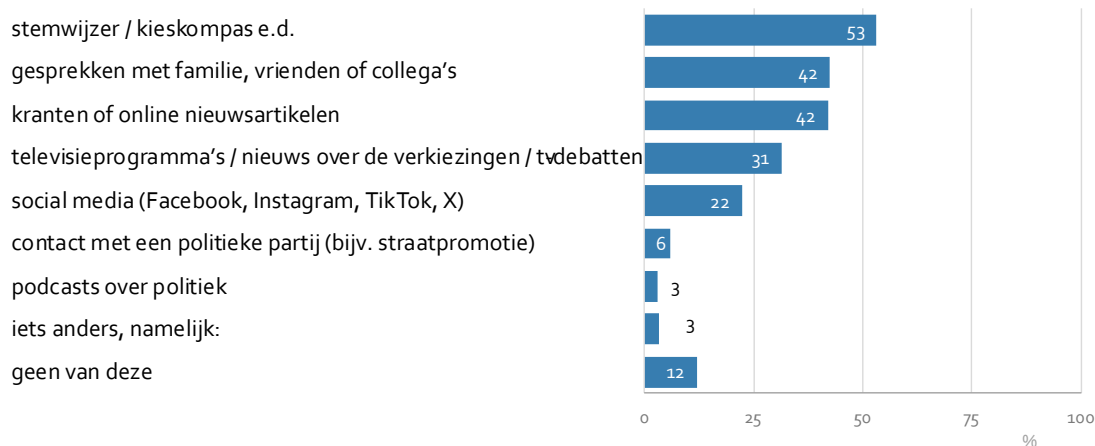
Vervolgens is gevraagd welke dingen men heeft gedaan, gezien of meegemaakt rond de verkiezingen. Hier waren 7 dingen genoemd. In de volgende grafiek zijn deze te zien.

Ruim de helft noemt stemwijzer/kieskompas o.i.d.. Gesprekken met familie, vrienden e.d. heeft 42% gevoerd. Eveneens 42% heeft kranten of online nieuwsartikelen gelezen. 31% heeft televisieprogramma's, nieuws of tv-debatten gekeken. 22% heeft informatie via social media gelezen of gekeken.

De 65-plussers kijken duidelijk af. Zij hebben meer naar televisieprogramma's, nieuws of tv-debatten gekeken (46%). De overige dingen hebben zij (veel) minder gedaan of gezien.

Bij social media valt op dat 47% van de 18 t/m 24 jarigen hier informatie heeft gelezen of gezien. Bij alle andere groepen is dit lager; bij de 65-plussers is dit het laagst: 11%. In de bijlage zijn resultaten naar leeftijd opgenomen.

Gedaan, gezien of meegemaakt

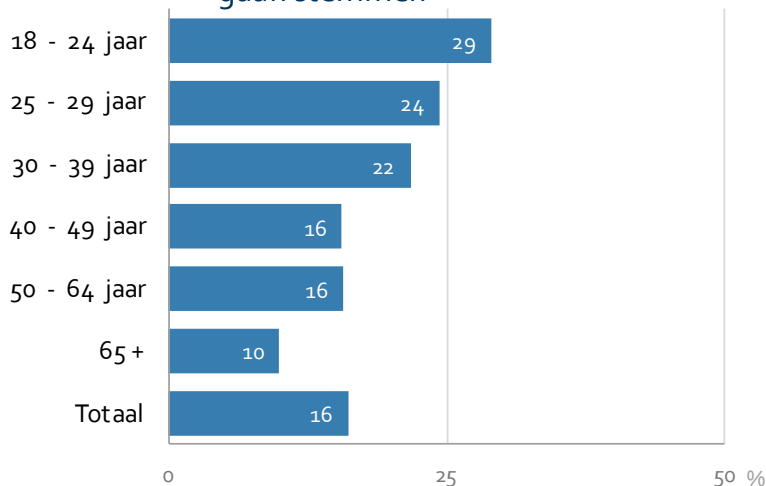

Bij deze vraag was ook een mogelijkheid om een **eigen antwoord** in te vullen. 3% (74 respondenten) heeft dit gedaan. Het merendeel van de antwoorden heeft betrekking op **actieve informatieverzameling**. Met name het bezoeken van partijwebsites, het lezen van verkiezingsprogramma's en het bijwonen van debatten worden veel genoemd.

3. Is men door uitingen beïnvloed om al dan niet te gaan stemmen?

16% is ergens door beïnvloed om wel of niet te gaan stemmen. Onder jongeren is dit meer: respectievelijk 29%, 24% en 22%. Onder mensen van 65+ is dit minder: 10%.

% dat ergens door is beïnvloed om wel of niet te gaan stemmen

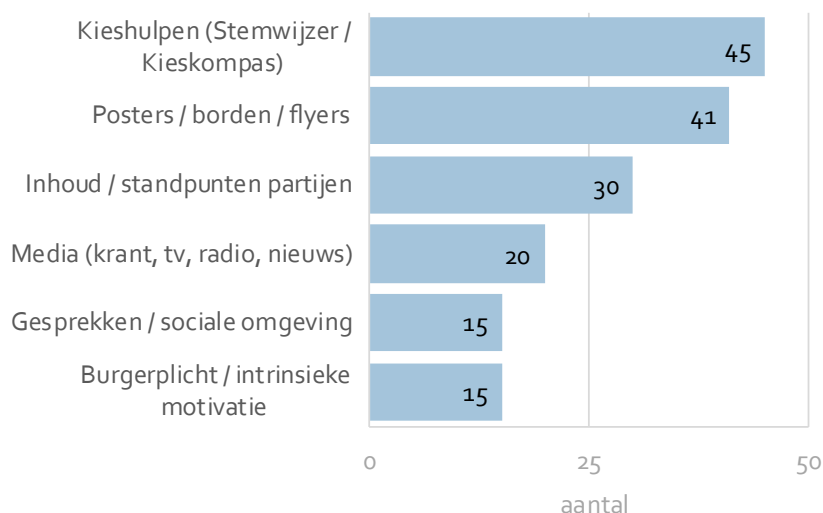

3a Waardoor is men beïnvloed?

Vervolgens is gevraagd waardoor men beïnvloed is. Dit was een open vraag. 169 respondenten hebben hier iets ingevuld. De belangrijkste dingen waardoor men is beïnvloed, zijn *kieshulpen* (45x) en *posters, borden en flyers* (41x). Op de 3^e plaats staat inhoud/standpunten van partijen (30x). Gevolgd door media (20x), gesprekken/sociale omgeving (15x) en burgerplicht/intrinsieke motivatie (15x).

Wat mensen heeft beïnvloed om wel of niet te stemmen

open vraag, alleen zaken die meer dan 10x zijn genoemd

De verkiezingskrant is 9x genoemd. Het debat is 5x genoemd.

Opvallend zijn de proteststemmen, enerzijds tegen populisme (7x), bijvoorbeeld *"Ik zag hoeveel polarisatie en haat werd geadverteerd en dat moedigde mij aan om te stemmen met mijn hart"*. Anderzijds tegen het huidige bestuur (5x), bijvoorbeeld *"Te hoge gemeentelijke belastingen. Te veel kappen van bomen."*

Bijlage

Het onderzoek en de respons

De vragen over de verkiezingen waren opgenomen aan het eind van de omnibusenquête maatschappelijk domein 2026. 1.671 panelleden, ofwel 64%, vulden de enquête in. Gelijktijdig was er een werving van nieuwe panelleden. Dit gaf 737 extra panelleden die ook de enquête invulden. In totaal werkten 2.408 inwoners aan het onderzoek mee.

Volledige tabel vraag 1: uitingen die men heeft gezien, naar leeftijd

naar leeftijd: alleen bij significante verschillen

per rij is er geen verschil tussen % met dezelfde achtergrondkleur

meer dan 1 antwoord mogelijk

uiting	18 - 24 jaar	25 - 29 jaar	30 - 39 jaar	40 - 49 jaar	50 - 64 jaar	65 +	Totaal
grote borden met posters van alle politieke partijen bij elkaar							80
posters van politieke partijen aan lantaarnpalen etc.							82
flyers / huis aan huis folders	42	47	51	73	62	66	61
verkiezingskrant van de gemeente	21	19	27	35	34	49	36
geen van deze							2
weet ik niet meer							2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Volledige tabel vraag 2

Welke van onderstaande dingen heeft u gedaan, gezien of meegemaakt rondom deze gemeenteraadsverkiezingen?

naar leeftijd: alleen bij significante verschillen

per rij is er geen verschil tussen % met dezelfde achtergrondkleur

meer dan 1 antwoord mogelijk

antwoord	18 - 24 jaar	25 - 29 jaar	30 - 39 jaar	40 - 49 jaar	50 - 64 jaar	65 +	Totaal
stemwijzer / kieskompas e.d.	67	58	63	64	55	37	53
gesprekken met familie, vrienden of collega's	62	56	46	53	37	36	42
kranten of online nieuwsartikelen	29	31	26	35	43	59	42
televisieprogramma's / nieuws over de verkiezingen / tv-debatten	27	26	18	22	31	46	31
social media (Facebook, Instagram, TikTok, X)	47	29	29	27	22	11	22
contact met een politieke partij (bijv. straatpromotie)							6
podcasts over politiek							3
iets anders, namelijk:							3
geen van deze							12
weet ik niet meer							2
wil ik niet zeggen							1
aantal respondenten	86	102	404	310	648	623	2.173

Volledige tabel vraag 3

Heeft 1 of meer van deze uitingen of dingen u beïnvloed om wel of niet te gaan stemmen voor de gemeenteraad?

Naar leeftijd, alleen het antwoord 'ja' verschilt significant

antwoord	18 - 24 jaar	25 - 29 jaar	30 - 39 jaar	40 - 49 jaar	50 - 64 jaar	65 +	Totaal
ja	29	24	22	16	16	10	16
nee							77
weet ik niet							5
wil ik niet zeggen							2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Grijs: geen significante verschillen naar leeftijd

Volledige tabel vraag 3a

*uitwerking open vraag waardoor men is beïnvloed; aantallen
een antwoord kan meerdere aspecten bevatten*

dingen die hebben beïnvloed om wel of niet te gaan stemmen	18 - 24 jaar	25 - 29 jaar	30 - 39 jaar	40 - 49 jaar	50 - 64 jaar	65 +	totaal aantal
kieshulpen (stemwijzer / kieskompas)	1	2	7	8	19	8	45
posters / borden / flyers	5	2	11	3	14	6	41
inhoud / standpunten partijen	1		2	4	10	13	30
media (krant, tv, radio, nieuws)			3	1	11	5	20
gesprekken / sociale omgeving		1	4	2	6	2	15
burgerplicht / intrinsieke motivatie	1	1	3	1	4	5	15
negatieve percepties (irritatie, populisme, haat, loze beloftes)			1	1	2	3	7
lokale thema's (wonen, veiligheid, parkeren, etc.)					2	5	7
proteststem tegen populisme ed	1	1	1	1	2	1	7
debat gekeken/er geweest			1	1	3		5
proteststem tegen huidige koers					3	2	5
social media			1		2	1	4
cynisme / geen vertrouwen					2	1	3
internet / zelf informatie zoeken					1	2	3
overig			1	1		1	3
totaal aantal respondenten	7	6	26	20	66	47	169
aantal antwoorden	9	7	35	23	81	55	210
aantal aspecten per antwoord	1,29	1,17	1,35	1,15	1,23	1,17	1,24